

אפריל 23

יחידת הוראה לכיתות א'-ב'

בנושא

הימים הלאומיים שלנו

יום הזיכרון לשואה ולגבורה, יום הזיכרון לחללי צה"ל ולנפגעי פעולות האיבה, יום העצמאות

מפתחת היחידה

עדית לימונד, בית הספר יצחק בן צבי, הרצליה

מידע כללי

מפתחת היחידה: עדית לימונד, בית הספר יצחק בן צבי, הרצליה

מתבסס על הספר: "קסם וחברים: שירים וסיפורים לכל השנה", תל אביב, מט"ח

תאריך פיתוח היחידה: 10.04.23

תחום הדעת: שפה, אומנות, חגים ומועדים

שכבת גיל: כיתה א-ב

זמן מוערך ללמידה: 11 שעות לימוד (לאחר חופשת הפסח למשך כשבועיים)

הנושא הנלמד: חגים ומועדים

תת נושא: יום הזיכרון לשואה ולגבורה, יום הזיכרון לחללי צה"ל ולנפגעי פעולות האיבה, יום העצמאות

מושגים מרכזיים: טקס, שואה, גבורה, אומץ, זיכרון, דגל, סמל, המנון, עצמאות

סביבת הלמידה: כיתת הלימוד, בית הספר

שיקולי הדעת בבחירת הנושא

רציונל למורה ורצף הלמידה

ימי הזיכרון הם ימי אבל לאומי שבהם כואבת האומה את כאבן של המשפחות, החברים והקרובים של הנופלים והנרצחים ומוקירה את זכרם ופועלם. מדינת ישראל לא הוגשה לנו על מגש של כסף אלא נקנתה בדם רב. לכן, יש ללמד על ההיסטוריה של המדינה, ערכיה וסמליה ולחלוק כבוד למי שהמדינה חבה את הקמתה. תהליכי ההוראה למידה על המשמעות והחשיבות של הימים הלאומיים יעשו באמצעות קריאה, כתיבה, האזנה ודיבור ותרגול מיומנויות של שפה, חקר ויצירה.

מטרות כלליות

- לפתח אצל התלמידים מודעות לחשיבות הימים הלאומיים בהקשר לתקומת המדינה.
- לפתח אצל התלמידים מודעות להגיון שיש ברצף שבין ימי הזיכרון ויום העצמאות.
- לפתח אצל התלמידים הזדהות ותחושת שייכות לחברה הישראלית על ידי לימוד הערכים והמסרים של הימים הלאומיים.

כיצד באים לידי ביטוי עקרונות each ביחידת ההוראה?

● חינוך לערכים – e education & values

בכל שנה, לוח השנה הלאומי מספר את סיפור תקומת ישראל: מעבדות לחרות, משואה לתקומה, מגלות לקוממיות. אלו ימים בהם החברה הישראלית מזכירה וזוכרת את מה שהיה, מכבדת את מי שאיננו עוד ומזכירה לאזרחי המדינה את מחירה של העצמאות בישראל; במהלך תהליכי ההוראה למידה של היחידה יכירו התלמידים את סמלי המדינה וטקסיה וידונו בערכים של אהבת הארץ ובתחושת השייכות למדינה.

● אקדמיה - a academy

התלמידים ילמדו על התכנים, המשמעויות והמסרים של הימים הלאומיים באמצעות פעולות של קריאה, כתיבה, האזנה ודיבור מותאמי גיל. היחידה מעודדת הבעה בכתב ובעל פה, חשיבה עצמית, מיומנויות פרשניות של שירים, חילוף מידע מטקסטים חזותיים, הסקת מסקנות והשערת השערות.

● קהילה - c community

תהליכי ההוראה למידה של היחידה מדגישים את השיח הרגשי החברתי והערכי תוך התייחסות למעגלי הקהילה השונים: כיתה, בית ספר, חברה ומדינה. במהלך היחידה ילמדו התלמידים ויתרגלו שיח על ערכים של מדינה ובין אדם לחברו.

● חדשנות ויזמות - h high tech

התלמידים יעצבו בקבוצות סמלים ודגלים לפי העקרונות והערכים שלמדו ויציגו את התוצרים בפני הכיתה וקהילת בית הספר. במהלך לימוד היחידה, התלמידים יתרגלו מיומנויות של עמידה מול קהל ועבודה בקבוצות מכוונת תוצר שיתופי.

משאבי למידה

חומרי למידה וחומרי עזר:

[מצגת מלזוה](#)

תוצרי הלמידה:

- עיצוב סמל קבוצתי
- עיצוב דגל קבוצתי
- כתיבה ואיור בהתאם למשימות השיעור

תכנון שיעורים/מפגשי לימוד

- שיעור 1: הרצף שבין ימי הזיכרון ליום העצמאות
- שיעור 2: לקראת יום הזיכרון לשואה ולגבורה
- שיעור 3: "חלמתי שם" מאת בת שבע דגן
- שיעור 4: אלבום התמונות של "תומי" כתב ואייר ברדד'יך פריטה
- שיעור 5+6: יום העצמאות - מנהגי החג וסמליו
- שיעור 7: דגל המדינה
- שיעור 8: המנון המדינה - "התקווה" מאת נפתלי הרץ אימבר
- שיעור 9: לקראת יום הזיכרון לחללי צה"ל ופעולות האיבה
- שיעור 10: "אבא של יוחאי" מאת תרצה אתר
- שיעור 11: "בואו נעשה שלום קטן" מאת לאה נאור

[מצגת מלווה](#)

◀ תכנון מפגש לימוד 1

הרצף בין ימי הזיכרון ליום העצמאות					
משך הזמן	עקרונות מודל each	מושגים	תיאור הפעילות		מהלך ההוראה
			המלצה למורה	הנחיות לתלמיד	
45 דקות	אקדמיה: לימוד מושגי היסוד הקשורים בימי הזיכרון ויום העצמאות ערכים: הכרה עם ערכיה של המדינה קהילה: פיתוח חשיבה על תחושת השייכות למדינה מיומנויות של שיח דבור והבעה של מחשבות, תחושות וחוויות	יום הזיכרון יום העצמאות	שקופית 1 במצגת המלווה	התלמידים ידונו בשאלה מה הקשר בין ימי הזיכרון ליום העצמאות	פתיחה
			שקופית 2 במצגת המלווה מומלץ להרחיב על היסטוריה היהודית באמצעות ציר הזמן היהודי	התלמידים ישתפו את חבריהם בידע הקודם, בחוויות ובתחושות על ימי הזיכרון ויום העצמאות התלמידים ידונו בסיבה מדוע מציינים את יום הזיכרון בסמיכות ליום העצמאות?	תרגול, יישום והערכה
			יש להדגיש את הרציונל של רצף המועדים	התלמידים יעצבו שער לנושא במחברת חגים ויכתבו את הכותרת	רפלקציה וסיכום

◀ תכנון מפגש לימוד 2

לקראת יום הזיכרון לשואה ולגבורה (השיעור יתקיים לפני יום הזיכרון לשואה)

משך הזמן	עקרונות מודל each	מושגים	תיאור הפעילות		מהלך ההוראה
			המלצה למורה	הנחיות לתלמיד	
45 דקות	אקדמיה: מושגי יסוד הקשורים בשואה וביום הזיכרון לשואה, פיתוח חשיבה על זיכרון וזיכרון קולקטיבי מיומנויות של שיח דבור והבעה של מחשבות ותחושות בכתיבה וביצירה	זיכרון מאחר שהתלמידים צעירים, יש להקפיד על שיח ותכנים כ"ז בניסן מותאמי גיל כדי שלא יעוררו פחד ובהלה וכמו כן, להדגיש בפני התלמידים את הצפייה המבוקרת שואה בטלוויזיה	שקופית 3 במצגת המלווה	התלמידים ידונו בשאלה מהו זיכרון? את מה ומי זוכרים?	פתיחה
			המשגות - שקופיות 4-6 במצגת המלווה רקע היסטורי - שקופיות 7-14 במצגת המלווה אופני ציון יום הזיכרון לשואה והטקסיות - שקופיות 15-16 במצגת המלווה	התלמידים ילמדו מושגי יסוד הקשורים בשואה התלמידים ילמדו על האופן שבו מצוין יום הזיכרון לשואה	
				התלמידים יכתבו או יציירו במחברת את מחשבותיהם על הנושא	רפלקציה וסיכום

◀ תכנון מפגש לימוד 3

"חלמתי שם" בת שבע דגן					
משך הזמן	עקרונות מודל each	מושגים	תיאור הפעילות		מהלך ההוראה
			המלצה למורה	הנחיות לתלמיד	
45 דקות	<p>אקדמיה: קריאה ודיון בשיר על פי מאפייני שיר (כותרת, בתים, משוררת) חילוץ מידע היסטורי מתוך השיר; תרגול מושגי היסוד שנלמדו בשיעור הקודם</p> <p>מיומנויות של הקשבה, שיח דבור והבעה של מחשבות ותחושות בכתיבה וביצירה</p>	חלום		התלמידים ידונו בכותרת השיר "חלמתי שם"	פתיחה
		משאלה	שקופית 17 במצגת השיתופית יש להקפיד על שיח ותיווך מותאמי גיל	התלמידים יקשיבו למורה שמקריאה את השיר "חלמתי שם"	תרגול, יישום והערכה
		תקווה		התלמידים ידונו בשאלות על מה הילדה חולמת? למה היא חולמת על דברים אלו?	
				הילדים יכתבו ויציירו בעקבות השיר ובעקבות חלומות אישיים	רפלקציה וסיכום

◀ תכנון מפגש לימוד 4

אלבום התמונות של תומי/ כתב ואייר: ברדז'יק פריטה

משך הזמן	עקרונות מודל each	מושגים	תיאור הפעילות		מהלך ההוראה
			המלצה למורה	הנחיות לתלמיד	
10 דקות	אקדמיה: תרגול מושגי יסוד שנלמדו בשיעורים הקודמים, חילוף מידע מטקסטים חזותיים	אלבום זיכרון תיקווה גטו	<p>אלבום התמונות</p> <p>שקופיות 18-19 במצגת המלווה</p> <p>הספר מותאם גיל ומומלץ, יש להדגיש את ההומור והאופטימיות</p>	התלמידים יתבוננו באלבום התמונות שצייר אביו של תומי לילדו ליום הולדתו	פתיחה
20 דקות	אקדמיה: השערת השערות, חשיבה מסדר גבוה מיומנויות של שיח ועבודה שיתופית בקבוצה וקידום אינטראקציות בינאישיות		יש לצפות בסרטון על הספר תומי ממערכת השידורים החל מדקה 4:30	התלמידים יצפו בסרטון על הספר "תומי" התלמידים יעבדו בקבוצות. המשימה: יש לבחור שתי תמונות מתוך האלבום ולשער מדוע אביו של תומי צייר אותן עבורו	תרגול, יישום והערכה
15 דקות	מיומנויות של הקשבה ועמידה מול קהל		פעילויות המשך אפשריות: הכנת אלבום חדש לתומי, הצעת כריכה חדשה לאלבום, ציור בעקבות ציורים מסוימים ועוד	התלמידים יציגו במליאה את התמונות שבחרו וינמקו את המסרים המשוערים של האב לבנו התלמידים יאזינו למורה שתקריא את מכתב שכתב אביו של תומי בסיום הספר	רפלקציה וסיכום

◀ תכנון מפגש לימוד 6+5

יום העצמאות - מנהגי החג וסמליו

משך הזמן	עקרונות מודל each	מושגים	תיאור הפעילות		מהלך ההוראה
			המלצה למורה	הנחיות לתלמיד	
10 דקות	אקדמיה: היכרות ולמידה של מושגי יסוד בנושא; חשיבה מסדר גבוה	עצמאי עצמאות יום העצמאות	שקופיות 20-21 במצגת השיתופית	התלמידים יגדירו וידונו בשאלה מהו ילד עצמאי	פתיחה
30 דקות	מיומנויות של הבעה בעל פה וכתביה	סמל דגל המנון	שקופיות 22 במצגת המלווה שקופיות 24-28 במצגת המלווה שקופיות 29 במצגת המלווה	התלמידים ילמדו מהי מדינה עצמאית התלמידים יכירו את סמליה של המדינה העצמאית: סמל, דגל והמנון התלמידים יכירו את סמל המדינה וילמדו עליו התלמידים יציירו ויצבעו במחברת את סמל המדינה (מצורף לעיל בעמוד 19)	תרגול, יישום והערכה
45 דקות	יזמות: עבודה בקבוצה ויצירה של תוצר משותף המייצג את ערכיה קהילה: קידום אינטראקציות בין אישיות בקבוצה ובכיתה; זיהוי ערכים משותפים מיומנויות של שיתופיות, ויצירה		כדי שהתלמידים יוכלו ליצור את הסמל של קבוצתם, יש להיערך לחומרי יצירה: בדים, צבעים, דפים, מספרים דבק וכו'	התלמידים יתחלקו לקבוצות וכל קבוצה תיצור סמל על פי ערכיה והמכנה המשותף של חבריה התלמידים יציגו את סמלי הקבוצה במליאה	רפלקציה וסיכום

◀ תכנון מפגש לימוד 7

דגל המדינה					
משך הזמן	עקרונות מודל each	מושגים	תיאור הפעילות		מהלך ההוראה
			המלצה למורה	הנחיות לתלמיד	
5 דקות	אקדמיה: הבנת הנקרא; הבנת הנשמע; מושגי יסוד ותרגולם בכתיבה וביצירה	דגל	יש להוביל שיח על דגלים לא רק בהקשר של דגל המדינה, איפה מוצבים דגלים במרחב האישי, הציבורי ובסביבת בית הספר	התלמידים יקראו בקול את הכותרת של הטקסט המיידעי "כל הארץ דגלים" התלמידים יתארו מה שידוע להם על דגלים ואילו דגלים הם מכירים	פתיחה
20 דקות		דגל ישראל בניינים ציבוריים טקס תורן	שקופית 30 במצגת המלווה יש להקריא את הטקסט המיידעי באופן מותאם גיל ולהדגיש מילים שיש לשער שאינן מוכרות לתלמידים (בניינים ציבוריים, תורן, או"ם ועוד)	התלמידים יאזינו למורה שתקריא הטקסט המיידעי "כל הארץ דגלים" התלמידים יבצעו משימות בעמודים 34-36 בחוברת "קסם וחברים" <ul style="list-style-type: none"> • צביעת הדגל על פי איור • תיאור מילולי של מבנה הדגל וצבעיו • זיהוי פעלים שמתקשרים לדגלים על פי הטקסט • דיון בייחודיות של דגלים של מדינות בעולם • השלמה בצבעים של דגלים ממדינות שונות בעולם 	תרגול, יישום והערכה
20 דקות	יזמות: עבודה בקבוצה ויצירה של תוצר משותף המייצג את ערכיה קהילה: קידום אינטראקציות בין אישיות בקבוצה ובכיתה; זיהוי ערכים משותפים מיומנויות של שיתופיות, ויצירה		יש לקיים תערוכה עם הדגלים שיצרו התלמידים ולהציג בפני קהילת בית הספר	התלמידים ידונו בשאלות: <ul style="list-style-type: none"> • מה מיוחד בכיתה שלנו? • מה מיוחד אותנו? • איך יראה הדגל ומה יהיו הצבעים? התלמידים יעצבו על דגל הכיתה על פי המאפיינים והעקרונות שלמדו	רפלקציה וסיכום

◀ תכנון מפגש לימוד 8

המנון המדינה - התקווה / נפתלי הרץ אימבר

משך הזמן	עקרונות מודל each	מושגים	תיאור הפעילות		מהלך ההוראה
			המלצה למורה	הנחיות לתלמיד	
5 דקות	<p>אקדמיה: דיון מילולי ופרשני בהמנון; המשורר ונסיבות כתיבת השיר; הטקסיות בעת שירת ההמנון</p> <p>ערכים: טיפות תחושת שייכות למדינה לערכיה וסמליה</p>	נפש הומיה	שקופית 31 במצגת המלווה	התלמידים יאזינו ויקראו את המנון המדינה	פתיחה
25 דקות		עין צופיה	מאחר שמילות ההמנון גבוהות ולא שכיחות, יש להיערך מראש לפירושן וללמד אותן באופן מותאם גיל ויכולות	התלמידים ילמדו על משמעות שירת ההמנון והטקסיות סביבו	תרגול, יישום והערכה
		תקווה		התלמידים ילמדו על נסיבות כתיבת ההמנון ועל המשורר נפתלי הרץ אימבר שמיוחסת לו כתיבת השיר	
15 דקות		ציון		התלמידים יכירו וילמדו את מילות השיר ופירושן	רפלקציה וסיכום
				התלמידים יבחרו משפט מן ההמנון, יעתיקו אותו במחברת ויקשטו בהתאם	

◀ תכנון מפגש לימוד 9

לקראת יום הזיכרון לחללי צה"ל ופעולות האיבה (יתקיים לפני יום הזיכרון)					
משך הזמן	עקרונות מודל each	מושגים	תיאור הפעילות		מהלך ההוראה
			המלצה למורה	הנחיות לתלמיד	
10 דקות	<p>אקדמיה: לימוד ותרגול של מושגי יסוד הקשורים ביום הזיכרון</p> <p>ערכים : שייכות למדינה, אהבת הארץ</p> <p>קהילה: שייכות למדינה, לטקסיה וסמליה</p>	יום הזיכרון	שקופיות 32 במצגת המלווה	התלמידים יתארו על סמך ידיעתם מה מציינים הערב ולמחרת	פתיחה
		טקס			
		צפירה			
		דום			
25 דקות		אהבת הארץ	שקופיות 41-35 במצגת המלווה	התלמידים ילמדו על משמעות יום הזיכרון, המנהגים (צפירה, עמידת דום) והטקסים	תרגול, יישום והערכה
		נתינה			
10 דקות		יזכור		התלמידים יכתבו במחברת את המילה "יזכור"	רפלקציה וסיכום
				התלמידים יצבעו את הדף המצורף לעיל בעמ' 19	

◀ תכנון מפגש לימוד 10

אבא של יוחאי / תרצה אתר					
משך הזמן	עקרונות מודל each	מושגים	תיאור הפעילות		מהלך ההוראה
			המלצה למורה	הנחיות לתלמיד	
10 דקות	<p>אקדמיה: מיומנויות פרשניות של שיר; תרגול מאפיינים מבניים של שיר (כותרת, בתים, ניגודים ועוד)</p> <p>מיומנויות של שיר דבור והבעה בעל פה</p>	התמודדות	שקופית 42 במצגת המלווה	התלמידים יקראו את כותרת השיר "אבא של יוחאי" וישערו מה הוא נושא השיר	פתיחה
30 דקות		מצוקה	יש להוביל שיח מותאם גיל	התלמידים יקשיבו למורה שתקריא את השיר "אבא של יוחאי"	<p>התלמידים ידונו בכיתה:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● בית ראשון: מה המצב המתואר? מי הדובר? ● בית שני: מה המשמעות של המילה "אבל", מהם ניחומים? ● בית שלישי: מה המצב המתואר? כיצד מתמודד יוחאי עם המצב? ● בית רביעי: מהי התובנה של יוחאי? <p>שאלות מנחות נוספות: מהי המשמעות של הביטויים 'לא חזר' ו'לא יחזור'? מהם הניגודים בשיר? כיצד מבנה השיר קשור למשמעות שלו?</p>
5 דקות					

◀ תכנון מפגש לימוד 11

בואו נעשה שלום קטן / לאה נאור

משך הזמן	עקרונות מודל each	מושגים	תיאור הפעילות		מהלך ההוראה
			המלצה למורה	הנחיות לתלמיד	
10 דקות	<p>אקדמיה: הכרות עם שימושיה השונים של המילה שלום</p> <p>ערכים: ערך השלום</p>	שלום ויתור		<p>התלמידים ידונו במשמעות ושימושים השונים של המילה "שלום"</p> <p>התלמידים ידונו בכותרת השיר "בואו נעשה שלום קטן"</p>	פתיחה
25 דקות	קהילה: לימוד על אינטראקציות בין אישיות חייביות		שקופית 43 במצגת המלווה	<p>התלמידים יאזינו למורה שתקריא את השיר "בואו נעשה שלום קטן"</p> <p>התלמידים יבצעו משימות בעמודים 38-39 בחוברת "קסם וחברים" על המשמעות המילולית והרעיונית של השיר</p>	תרגול, יישום והערכה
10 דקות		ויתור גמישות פייסנות	יש להוביל בכיתה שיח אופרטיבי	התלמידים ידונו כיצד להשכין שלום בין חברים ' "שלום עם עצמי" ויציעו הצעות יישומיות	רפלקציה וסיכום

דוגמאות לתוצרי למידה

